

Лидија МАРКО, консултанткиња за медије и комуникације

КО УРЕЂУЈЕ САДРЖАЈ?

- Или, да ли је интернет ђаволов адвокат -

Моја генерација, рођени шездесетинеке, жели да буде активна и у тренду. И зато су наши напори да будемо активни на друштвеним мрежама некада успешни и смислени, а некада су обележени фрустрацијом.

Моја искуства су позитивна, између осталог зато што нисам много активна, не објављујем често, не реагујем на објаве других редовно а поготово не по сваку цену. Нисам „пример за углед“ када говоримо о налозима и дневном активном односу према „постовању“ текстова, фотографија и видео порука. Али, мислим да су друштвене мреже потребне и неизбежне, а несумњиво су направиле инфомациону, комуникацијску револуцију.

Као новинарка, уредница телевизијског програма, знам врло добро шта значи однос према вести, према информацији, према извору информација, према личности или према институцији. Конвенционални медији, каква је телевизија (!), безобзира што у трци са временом и диктатом дигиталне стварности прелазе „хиљаде километара дневно брзином светлости“ – ипак и даље поштују правила професије: објавити проверену информацију, питати поуздан извор, цитирати друге а не красти, поштовати саговорника, коментарисати аргументовано – једном речју **уређују садржај**. То не постоји на друштвеним мрежама. Улога алгоритма је неоправдана, а, од скоро и „fake news finders-а“ чини да се наноси штета новинарској професији. Примери су бројни и свакодневни и слободно ћу рећи, представљају нов, можда мало суптилнији облик цензуре. А цензура је незамислива у демократском свету. Бар је била до сада.

СИГУРНА НА МРЕЖИ?

Када говоримо о насиљу на друштвеним мрежама, ја бих се дотакла и нечега што не спада директно у поднаслов овог пројекта. А то је насиље над науком и историјом које чине истински и самопрокламовани ауторитети. С обзиром да је могуће да свако, ама баш свако напише и објави шта хоће из било које области и, како је у милијарди информација и чињеница до којих је дошао савремени научни свет немогуће обављати сталну проверу чињеница и поузданости извора, интернет нас бомбардује неистинама, тј. лажима. И то је облик насиља који је неопростив, који се тешко избегне, који је и тешко процесуирати. Насиље над истинитом информацијом и знањем.

Уместо објективног и истинитог информисања, добијамо лажи, полуистине, измишљотине, невероватне конструкције, акције и реакције које су често на ивици не само вербалног рата већ правог рата. Бујају разни изми, нарочито у нашем регионалном простору и, уместо истине, дебате, доминира претња и говор мржње. Ту је интернет ђаволов адвокат. Нажалост, неопходност да сваки медиј има и свој интернет портал, који се уређује, али „климаво“ и удворички према пратиоцима, још више погоршава ову ситуацију и претвара регионалну интернет јавност у, за сада, вербалну каљугу. Биће добро ако на вербалном остане.

У шуми објава, информација, полуистина, истина или лажи, тешко приметимо добро, а нарочито добру вест о обичним људима, који упркос свему, постижу неке успехе: у пољопривреди, у математици, у гашењу пожара, у подршци старим лицима... у обичном, а хуманом живљењу.

Зато су на мене највећи утисак оставиле речи, (док сам у монтажи гледала снимке за потребе влога,) младих људи, ученика основне и средње школе, који кажу да више од дружења у виртуелном свету воле „стваран свет око себе“. И ја.

Мали савети за безбедно „дружење на мрежи“

- *Позиви за пријатељства:* треба их увек одбијати када долазе од потпуно непознатих особа, или само налога, јер то и не знате, да ли се иза неког имена-слике крије особа или не.
- *Објављивање фотографија и видео снимака:* озбиљно размислите у каквом светлу ћете представити себе; јер коментари могу да вам ласкају или да вам потпуно одузму самопоуздање или пољуљају ментални мир;
- *Објављивање фотографија беба и мале деце:* колико год да су неодољиве, слатке, миле, драге, фотографије ваших беба и мале деце НЕ СМЕЈУ да се објављују на вашим интернет налогима. То је једна од најгорих и најраспрострањенијих навика на мрежама! Права детета поштовати изнад свега. А родитељи то раде, не мислећи о последицама, као што је интернет педофилија.
- *Ако желите да објавите фотографију или снимак са неком вашом драгом особом, или више њих, тражите САГЛАСНОСТ!* Никада, баш никада не објављујте фотографије ваше деце, тетка, кумова, пријатеља, а да их претходно не питате.
- *Објављујте текстове, коментаре, фотографије које изазивају позитивна осећања, побуђују људе на позитивну реакцију.*
- **Немојте на говор мржње одговарати говором мржње.**
- Уживајте у технолошкој предности виртуелне стварности, али немојте бити њена жртва.

Покрените или се укључујте у акције, групе, иницијативе које се ангажују у борби против сваког облика насиља, а нарочито насиља на интернету.